

Rudolf Anděl, prototyp člověčenství a charakteru

Projev k poslednímu rozloučení s Rudolfem Andělem.

Vážená paní Andělová, vážení pozůstalí, dámy a pánové, rád bych úvodem jménem svým i jménem statutárního města Liberec vyjádřil hlubokou lítost nad úmrtím pana docenta Rudolfa Anděla. Historika, pedagoga, držitele medaile i čestného občanství našeho města. Za svých 93 let prožil Rudolf Anděl život bohatý na pozoruhodné události; dovolil jsem si některé z nich zaznamenat alespoň ve třech krátkých vzpomínkách.

Vzpomínka první - na čestného občana města

Rudolf Anděl nebyl libereckým rodákem, ale za 65 let, která tu intenzivně žil, se jím už dávno alespoň symbolicky stal. Svě město miloval a jak často říkal, považoval ho za nejhezčí ve střední Evropě. Prošel jím křížem krážem nesčetněkrát při svých vyhlášených turistických vycházkách, věnoval mu to nejlepší ze své tvůrčí i pedagogické činnosti a zůstal mu věrný beze zbytku až do svého skonu. Pokud u laureátů čestného občanství města Liberec nutně předpokládáme vysoký veřejný kredit, nejskvělejší charakter a morálku, mimořádné zásluhy přesahující hranice daného území i upřímný dlouhodobý zájem o ně, byl Rudolf Anděl učebnicovým prototypem takového kandidáta. Právem mu proto bylo toto nejvyšší ocenění - jako teprve sedmému v pořadí po roce 1990 - k jeho devadesátým narozeninám před čtyřmi lety uděleno.

Rudolf Anděl se svým životním působením výrazně zapsal do novodobých dějin našeho města a jeho památka tu zůstane vysoce vážena.

Vzpomínka druhá - na kolegu historika

Jaroslav Seifert v roce 1956 na sjezdu Svazu československých spisovatelů pronesl, že spisovatelé jsou svědomím národa. *Smlčí-li pravdu kdokoliv jiný, může to být taktický manévr. Smlčí-li pravdu spisovatel, lže*, uvedl tehdy Seifert. Je nesporné, že jedním z nejdůležitějších tvůrčích oborů pro objektivní a nepokřivenou reflexi národní minulosti je historická věda. A nebojím se proto v té souvislosti říci, že právě dějepisci jsou skutečným svědomím národa, skutečnými posly pravdy. Jedním z nich byl i Rudolf Anděl, který si do té míry uvědomoval nezbytnost svobody bádání i svobodného šíření poznatků a vědomostí, že ho komunistický režim pro tento jeho ryzí postoj na dlouhá léta umlčel a připravil o lásky největší - o

možnost vědecky zkoumat, vyučovat dějepis a předávat své znalosti dalším pokolením studentů.

Rudolf Anděl byl všem strůjcům i obhájcům totality živoucí připomínkou jejich činů a zvráceného myšlení. Je teď na nás, dalších generacích historiků, abychom jeho mravní i odborný odkaz drželi v paměti společnosti i nadále.

Vzpomínka třetí - na obyčejného člověka

S Rudolfem Andělem jsem se tváří v tvář poprvé setkal před několika lety při oslavě jeho jedenadevadesátin. Musel jsem obdivovat jeho fyzickou i duševní svěžest, jakou mu život dopřál do tak vysokého věku, i brilantní uvažování nad smyslem dějin, který nám tehdy v krátkosti vyložil.

Hned z několika biografických vzpomínek či jubilejních laudatií jeho kolegů a přátel, které jsem si v posledních dnech pozorně přečetl, jasně vyznívá, že Rudolf Anděl byl životním optimistou, noblesním člověkem, milovníkem humoru i dobré hudby. Jeho nejpatrnějším rysem však bylo jeho člověčenství - měl opravdu rád lidi a oni zase jeho.

Nechť je sbohem a odpočívá v míru a pokoji.

10/1/2018